

Tillbaka hos barnen i Etiopien

M-kronan under 2009 går till Etiopiens barn genom Unicef (precis som under 2008). Vi reste dit igen. Och den här gången såg vi stora behov, förstås, men också hopp och lösningar. Obamas "yes, we can"-anda har även smittat etiopierna.

Av Amelia Adamo och Lena Tallberg
Foto Håkan Elofsson

● Vi har varit i Etiopien igen. I detta storslagna men så fattiga land. Det land Sverige skänkt bistånd till sedan 1954, alltså det första landet som fick svenskt bistånd.

"Men hallå, det måste ju handla om massiva pengar, varför händer inget?" Så kanske du som läsare tänker nu. Visst handlar det om gigantiska summor. Till att häva svält, till att lindra fruktansvärd fattigdom, till dödssjukdomar, till rent vatten. Men så kommer nya torkor, nya katastrofer, nya dödliga infektioner.

vänd

En gudabenådad dag! Det är dagen då mikrolånen ska betalas ut. Varje familj som tar hand om ett föräldralöst barn får ta del av mikrofinanssystemet. Lena Tallberg och Amelia Adamo får vara med.

– När vi ska sova faller vi ner myggnätet, berättar Birhan. Tack vare det har ingen i familjen drabbats av malaria.

Två flickor som för alltid får leva med men av kriget mot Eritrea. Abrht och Lwan trampade på minor när de plockade frukt.

Dags för vila på förskolan. Alla barn böjer sig fram och slumrar en stund medan deras ensamstående mam-mor får tillfälle att jobba.

Herititi Bilay är en vandrande barnvårdscentral och kan med små medel åstadkomma stordåd.

Hon kommer med framtiden

Herititi Bilay är en ung, utbildad kvinna som förmedlar sina kunskaper vidare till tusentals andra. Om att man inte måste föda massor av barn. Om latriner och hygien. Och om hur man skyddar barnen från sjukdomar.

forts

Etiopien har fortfarande världens högsta mödradödlighet och en barnadödlighet som inte kan accepteras. På FN:s välståndslista hamnar landet på plats 169 av 179 länder.

Självklart går pengar till korrup-tion, till politikernas svällande fickor. Det är oundvikligt. Och medan folket hungrar så verkar det alltid finnas pengar till soldater och vapen. Etiopien har en mycket stor armé, 380 000 soldater som ska bevaka oroshärder vid gränserna, till exempel den eviga konflikten med Eritrea. Från den etiopiska regeringens sida finns en tydlig vilja att förändra den kroniska fattigdomen som en fjärdedel av befolkningen lider av. Men här finns också nya orosmoment: en ny lag som vill begränsa enskilda organisationers verksamhet i landet och valet nästa år – som många fruktar kommer att leda till oroligheter.

Överge oss inte nu, vädjar det vackra etiopiska folket.

Nej. Vi här på M kommer att fortsätta stödja

Föräldralösa, hemlösa, våldtagna, gravida – på Godanow kan utsatta flickor gå i skolan.

Etiopiens folk.

Vi som alltså fått förmånen att tillsammans med Unicef resa i det stora landet har sett. Små och stora steg, baklänges och framlänges – mot förändring. Vi har sett problem men också lösningar.

Vi har sett:

1. DE VÄLSIGNADE MIKROKREDITERNA och mikrobidragen som delas ut till familjer som tar hand om föräldralösa barn. Startbidrag som räcker till getter eller annan marknadsverksamhet.
2. MÄN OCH KVINNOR som är tacksamma över att de slipper könsstympa sina flickor.
3. LATRINKUNSKAP, näringstillskott, vaccinering, familjeplanering som de vandrande sjuksyrrorna (läs mer på nästa sida) lär ut. 30 000 utexaminerade flickor vandrar mil och åstadkommer små mirakel.
4. SKOLVERKSAMHET i stället för barnarbete.
5. HANDIKAPPCYKLAR och proteser som gett de minskade barnen fötter.
6. EN TURISTDRIVE för det finns annat än bara elände. Etiopien har en uråldrig historia och är ett av världens första kristna länder. Och härifrån kommer allas vår moder – urkvinnan Lucy.
7. MALARIANÄTEN som nästan utrotat sjukdomen på sina håll. 20 miljoner nät har distribuerats sedan 2005 och mer än halverat sjukdomen.

8. DE VÅLDTAGNA MAMMORNAS upprättelse. Satsningarna på kvinnor.

9. BARNEN. BARNEN. BARNEN! Vi såg deras glädje och glans i ögonen, de som inte längre var sjukt hungriga.

10. HJÄLPARBETARNA, de som outtröttligt och kunnigt fortsätter under svåra omständigheter.

Om allt detta ska du få läsa i kommande nummer av M-magasin.

I nummer 5 och i TV4:s Humorgalan berättade vi om Shukur och hans 149 barnarbetarkompisar som nu är omhändertagna och går i skolan och får chansen till ett bättre liv.

Nej, etiopiska systrar och bröder, vi kommer inte att överge er! Sveriges bistånd kommer inte att dras in. Och M-kronorna (en krona för varje såld tidning) fortsätter att gå till Unicef och projekten i Etiopien. Förra året bidrog du som köpte M till att 833 000 kronor samlades in.

Vi är optimister. Vi måste vara optimister. Precis som de unga människorna på kaféerna med sina Obama-tröjor. Alla tror vi på en framtid för detta hårt prövade folk. ●

● Det finns ett Norrland i Etiopien också. Tigray heter området, som gränsar till Eritrea. Ett nästan väglöst land, otroligt mäktigt och vackert med berg som aldrig tar slut. Här besegrade etiopierna italienarna med list och blev det enda afrikanska land som inte kolonialiserades, något som firas grundligt varje år. Härifrån kommer presidenten. Och här är det väldigt, väldigt långt till sjukhus – det går tre läkare per 100 000 invånare (i Sverige är det 300 gånger så många – minst!).

Men här finns Herititi Bilay, en ung sjuksköterska som vandrar runt bland befolkningen med sprutor, preventivmedel och måttband. I varje distrikt finns det två som hon. Unga kvinnor som fått en ettårig utbildning i staden Mekele och som nu jobbar dels på hälso-centralen, dels på fältet. Och de jobbar i det distrikt de kommer ifrån så att de redan känner till många av familjerna.

– Först tänkte jag att jag aldrig skulle klara det här, att jag ville byta

jobb. Men i dag är jag lycklig. Jag klarade det!

Den här dagen möter vi henne hemma hos en ”modellfamilj”, en familj som ska vara förebild för andra. Där har de särat på djur och människor, hönsen åkte ut ur det gemensamma sovrummet till exempel. Köket är i dag ett under av renhet med de förutsättningar som råder, och latrin är självklart numera, liksom i 22 hus till.

Örter eldas i en pipa bredvid toaletthålet så att det alltid luktar gott. Vatten finns för handtvätt. Ja, det är riktigt fräsch att gå på toa hemma hos Birhan, denna 40-åriga niobarnsmamma som bor här. Sex barn har hon fortfarande i livet och flera barnbarn. Hon småpratar lite med Herititi om läget just nu, aktuella problem och glädjeämnen.

En liten barnkö bildas, i dag är det dags för en snabb hälsokoll av de minsta. De flesta gör lydigt som Herititi vill att de ska göra. Står rakt mot pinnen som mäter deras längd. Gapar när de får det lilla avmaskningspillret och en

vänd

Vilken revolution!
När man inte har ben att ta sig fram på i Addis Abeba är en handikappcykel nyckeln till frihet.

forts

”Grönt på måttbandet ska det helst vara, gult betyder varning och rött signalerar att barnet är undernärt”

boost A-vitamin för att stärka immunförsvaret. Håller upp armen när överarmens omfång ska mätas – grönt på måttbandet ska det helst vara, gult betyder varning och rött signalerar att barnet är undernärt. 14 barn är det i dagsläget som vandrar till hälsocentralen och får lite extra näringslösning varannan fredag. Allt registreras i hennes stora bok, med den håller hon koll på de 5 000 invånarna i distriktet.

– Jag går gärna till jobbet! Om jag kan förändra så är jag lycklig, säger Herititi.

Och går det gör hon. Distriktet är stort så det blir minst två timmars promenad om dagen, ofta mer, i ett par nötta sandaler. Kraftig hetta är jobbigt liksom vätan under regnperioden. (Herititi och hennes kolleger skulle nog uppskatta sponsorer som skänkte rejäla arbetsskor och paraplyer!)

Andra dagar vaccinerar hon, mot difteri, tyfus, hepatit, influensa, mässling, polio och stelkramp. Malaria har de inga problem med i distriktet, men däremot med hiv. 2 800 har testats. Av

dem är 18 hivpositiva, och åtta får bromsmediciner som finansieras av en fond dit varje vuxen invånare har betalat 2 birr (knappt två svenska kronor).

Eller så fyller hon på p-sprutorna hos de kvinnor som inte vill ha fler barn. Det görs var tredje månad och har lett till att graviditeterna minskat.

Men själv har Herititi inga planer på vare sig äktenskap eller barn. Hon skakar på huvudet.

– Det skulle aldrig gå att förena med det här jobbet! ●